

DIGI- JA
VÄESTÖTIETO-
VIRASTO

VARMENNEKUVAUS TILAPÄISVAR- MENNE

Digi- ja väestötietoviraston tilapäisvarmenne

15.9.2023

Jukkola Auli

15.9.2023

Dokumentinhallinta

Omistaja	
Laatinut	Ville Aarnio, Jukkola Auli
Tarkastanut	
Hyväksynyt	Mikko Pitkänen

Version hallinta

versionro	mitä tehty	pvm/henkilö
v 1.0	Versio 1.0	1.6.2021/VA
v 1.1	Lisätty kuvaus lokidatasta	1.10.2021/VA
v 1.2	Päivitetty versio ja linkit varmennepolitiikkasivulle	7.10.2022/SK
v 1.5	Päivitetty versio, editoriaaliset muutokset, ajokortti poistettu tunnistamisasiakirjoista. Versionumero päivitetty yhtenäisyyden vuoksi 1.5, v 1.3 ja 1.4 jätetty välistä	15.9.2023/AJ
v 1.6	Päivitetty versio ja päivitys. Yhdistetty G3- ja G2- politiikat samaan asiakirjaan. Pieniä editoriaalisia muutoksia. Lisätty kohtaan 2.6 ylivoimainen este.	13.9.2024/VL

Jukkola Auli

15.9.2023

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	3
2	Varmennekuvaus	3
2.1	Varmentajan yhteystiedot.....	3
2.2	Varmenteen tyyppi, tarkistamismenettely ja käyttötarkoitus	3
2.3	Varmenteeseen luottaminen	4
2.4	Varmenteen haltijan velvollisuudet	4
2.5	Varmenteeseen luottavan osapuolen varmenteen tarkistamiseen liittyvät velvollisuudet ...	5
2.6	Vastuunrajoitukset.....	5
2.7	Sovellettavat sopimukset, varmennuskäytäntö ja varmennepolitiikka	6
2.8	Yksityisyyden suoja	7
2.9	Korvauskäytäntö.....	7
2.10	Sovellettava lainsäädäntö ja erimielisyyksien ratkaiseminen	7
2.11	Varmentajan toiminnan tarkastusmenettely	8

VARMENNEKUVAUS TILAPÄISVARMENNE

1 Johdanto

Tämä dokumentti kuvaa yleisellä tasolla varmentajan toimintatapoja sekä tilapäisvarmenteen käytön ehtoja ja rajoituksia.

Tämä dokumentti viittaa asiakirjoihin:

Varmennepolitiikka Digi- ja väestötietoviraston tilapäisvarmennetta varten

OID: 1.2.246.517.1.10.204, 1.2.246.517.1.10.304 ja 1.2.246.517.1.10.354

Varmennuskäytäntö tilapäisvarmennetta varten

OID: 1.2.246.517.1.10.204.1, 1.2.246.517.1.10.304.1 ja 1.2.246.517.1.10.354.1

ja

Varmennuskäytäntö sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ja toimijoiden tilapäisvarmennetta varten

OID 1.2.246.517.1.10.204.2, 1.2.246.517.1.10.304.2 ja 1.2.246.517.1.10.354.2

2 Varmennekuvaus

2.1 Varmentajan yhteystiedot

Digi- ja väestötietovirasto

PL 123 (Lintulahdenkuja 2)

Puh. +358 295 535 001

00531 Helsinki

Fax. +358 9 876 4369

Y-tunnus: 0245437-2

kirjaamo@dvv.fi

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) Varmennepalvelut

PL 123

00531 Helsinki

www.dvv.fi

2.2 Varmenteen tyyppi, tarkistamismenettely ja käyttötarkoitus

Tilapäisvarmenne on varmenne, joka tukee Digi- ja väestötietoviraston myöntämän organisaatiovarmenteen, OID: 1.2.246.517.1.10.203, 1.2.246.517.1.10.303 ja 1.2.246.517.1.10.353, käyttöä.

Tilapäisvarmennetta haetaan käymällä henkilökohtaisesti rekisteröijänä toimivassa rekisteröintipisteessä.

Varmennetta haettaessa rekisteröijä tunnistaa varmenteen hakijan luotettavasti hyväksytyistä poliisin myöntämistä voimassa olevista asiakirjoista, joita ovat henkilökortti (1.3.1999 jälkeen myönnetty) ja passi. Hyväksyttäviä tunnistamisasiakirjoja ovat myös Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämä voimassa oleva passi tai henkilökortti ja muun valtion viranomaisen myöntämä voimassa oleva passi. Tieto tunnistustavasta merkitään hakemuslomakkeeseen ja rekisteröintipisteen virkailija vahvistaa omalla allekirjoituksellaan, että henkilöllisyyden tunnistus on tapahtunut.

Tilapäisvarmennetta voidaan käyttää henkilön todentamiseen ja tiedon salaukseen tai henkilön todentamiseen ja tiedon salaukseen sekä sähköiseen allekirjoittamiseen. Varmennetta voidaan käyttää käyttötarkoituksensa mukaisesti rajoituksitta hallinnollisissa sekä yksityisen organisaation tarjoamissa sovelluksissa ja palveluissa.

Varmenteiden myöntämiseen sekä peruuttamiseen liittyvää lokidataa säilytetään vähintään seitsemän (7) vuotta varmenteen voimassaoloajan jälkeen.

2.3 Varmenteeseen luottaminen

Varmenteen käyttötarkoitus on määritelty kunkin varmenteen varmennepolitiikassa, varmennuskäytännössä sekä varmenteen haltijalle annettavassa käyttöohjeessa. Varmennetta saa käyttää vain sen käyttötarkoituksen mukaisesti. Varmenteeseen luottavan osapuolen on tarkastettava, että varmenneketju on ehjä, käytettävän varmenteen voimassaoloaika ei ole päättynyt eikä varmenne ole sulkulistalla. Varmenteeseen luottavalla osapuolella on velvollisuus tarkistaa varmenteet sulkulistalta tai OCSP-palvelusta. Varmenteen tilatieto voidaan tarkistaa myös OCSP-palvelusta. Varmenteeseen luottava osapuoli ei voi vilpittömässä mielessä luottaa varmenteeseen, mikäli varmenteen voimassaoloa ei ole tarkistettu sulkulistalta tai OCSP-palvelusta.

2.4 Varmenteen haltijan velvollisuudet

- Varmenteen käyttötarkoitus on määritelty kunkin varmenteen varmennepolitiikassa, varmennuskäytännössä sekä varmenteen haltijan käyttöohjeissa. Varmennetta saa käyttää vain sen käyttötarkoituksen mukaisesti henkilön todentamiseen ja tiedon salaukseen tai henkilön todentamiseen ja tiedon salaukseen sekä sähköiseen allekirjoittamiseen.
- Varmenteen haltija vastaa siitä, että varmennetta haettaessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita.
- Varmenteen haltija on vastuussa tilapäisvarmenteen käytöstä, tilapäisvarmenteella tekemistään oikeustoimista ja niiden taloudellisista seuraamuksista. Varmenteen osalta noudatetaan, mitä laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista (617/2009) on määrätty. Jos varmenteen haltija on sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä tai sosiaali- ja terveydenhuollon toimija, varmenteen osalta noudatetaan lisäksi sosiaali- ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa

Jukkola Auli

15.9.2023

laissa (159/2007) ja laissa sähköisestä lääkemääräyksestä (61/2007) sekä niiden nojalla annetuissa säädöksissä ja niiden nojalla asetettuja vaatimuksia.

- Varmenteen haltija säilyttää yksityisen avaimensa ja sen käyttämiseen tarvittavan tunnusluvun erillään sekä pyrkii estämään yksityisen avaimensa katoamisen, joutumisen ulkopuolisten käsiin, muuttamisen tai luvattoman käytön. Varakortin luovuttaminen tai PIN-tunnusluvun paljastaminen toiselle henkilölle esim. lainaamalla vapauttaa varmentajan ja varmenteeseen luottavan osapuolen kortin käyttämisestä mahdollisesti aiheutuvista vastuista.
- Tilapäisvarmenteen sisältävää varakorttia käsitellään ja suojataan samalla huolellisuudella kuin muita vastaavia kortteja tai asiakirjoja, kuten esimerkiksi luottokortteja, ajokorttia ja passia. Henkilökohtainen tunnusluku on säilytettävä fyysisesti eri paikassa kuin tilapäisvarmenteen sisältävä varakortti.

2.5 Varmenteeseen luottavan osapuolen varmenteen tarkistamiseen liittyvät velvollisuudet

Jos varmenteeseen luottava osapuoli kopioi sulkulistan hakemistosta, sen on varmistettava sulkulistan aitous tarkistamalla sulkulistan sähköinen allekirjoitus. Lisäksi on tarkistettava sulkulistan voimassaoloaika

Mikäli uusinta sulkulistaa ei voida saada hakemistosta laitteiston tai hakemistopalvelun toimintahäiriön vuoksi, varmennetta ei pidä hyväksyä, mikäli viimeisen saadun sulkulistan voimassaoloaika on päättynyt. Kaikki varmenteiden hyväksymiset tämän voimassaoloajan jälkeen tapahtuvat varmenteeseen luottavan osapuolen omalla riskillä.

2.6 Vastuunrajoitukset

Varmentajaa koskevat lain vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista (617/2009) mukaiset säännökset sekä soveltuvin osin vahingonkorvauslain (412/1974) säännökset.

Varmentaja ei vastaa tunnusluvun ja varmenteen haltijan yksityisen avaimen paljastumisen seurauksena syntyvistä vahingoista, ellei paljastuminen välittömästi johdu varmentajan toiminnasta.

Varmentaja vastaa varmenteen haltijalle ja varmenteeseen luottavalle osapuolelle enintään aiheutuneista välittömistä vahingoista, mikäli vahinko johtuu varmentajan välittömästä toiminnasta, kuitenkin enintään 15 % kyseessä olevan asiakasorganisaation edeltävän 3 kuukauden varmennelaskutuksen määrästä (DVV:lle tuloutettava osuus).

Varmentaja ei vastaa tilapäisvarmenteen haltijalle aiheutuneista välillisistä tai seurannaisvahingoista. Varmentaja ei myöskään vastaa varmenteeseen luottavan osapuolen tai tilapäisvarmenteen haltijan muun sopimuskumppanin mahdollisesti kärsimistä välillisistä tai seurannaisvahingoista.

Varmentaja ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä. Tällainen vastuusta vapauttava este voi olla esimerkiksi: lakko, tulipalo, sota, kapina, takavarikko, valuuttarajoitukset, viranomaisen toimenpide, lainsäädännökset ja

viranomais määräykset, häiriöt yleisessä tietoliikenteessä, tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen varmentajasta riippumaton syy.

Varmentaja ei vastaa yleisten tietoliikenneyhteyksien eikä tietoverkkojen, esimerkiksi internetin toimivuudesta eikä siitä, jos oikeustoimen suorittaminen estyy kortinhaltijan käyttämän laitteen tai kortinlukijaohjelmiston toimimattomuudesta eikä siitä, että tilapäisvarmennetta käytetään vastoin sen käyttötarkoitusta.

Varmentajalla on oikeus keskeyttää palvelu muutos- tai huoltotoimien ajaksi. Sulkulistaa koskevista muutoksista tai huoltotoista ilmoitetaan etukäteen.

Varmentajalla on oikeus kehittää edelleen varmennepalvelua. Varmenteen haltijan tai varmenteeseen luottavan osapuolen on vastattava tämän vuoksi aiheutuvista omista kustannuksistaan, eikä varmentaja ole velvollinen korvaamaan varmenteen haltijalle tai varmenteeseen luottavalle osapuolelle tällaisesta varmentajan kehittämistyöstä aiheutuvista kustannuksista.

Varmentaja ei vastaa varmennetta käytettäessä varmenteeseen pohjautuvien loppukäyttäjälle verkkopalvelun tai sovelluksen virheistä tai niistä aiheutuvista kustannuksista.

Varmenteen haltijan vastuu varmenteen käyttämisestä päättyy, kun hän on ilmoittanut varmenteen haltijan organisaation rekisteröijälle tarpeesta sulkea varmenne ja saatuaan ilmoituksen varmenteen sulkupyynnön vastaanottamisesta. Vastuun katkaisemiseksi sulkuilmoitus on tehtävä viipymättä, kun syy ilmoittamiseen on havaittu.

2.7 Sovellettavat sopimukset, varmennuskäytäntö ja varmennepolitiikka

Varmenteen hakijan oikeudet ja velvollisuudet on mainittu hakemusasiakirjassa ja yleisissä käyttöohjeissa, jotka muodostavat varmenteen hakijan kanssa tehtävän sopimuksen. Hakemusasiakirjassa on tiedot kummankin osapuolen oikeuksista ja velvollisuuksista. Hakemusasiakirjassa ja käyttöohjeissa mainitaan selkeästi, että tilapäisvarmenteen hakija hyväksyy allekirjoituksellaan annettujen tietojen oikeellisuuden sekä varmenteen luomisen. Samalla hakija hyväksyy tilapäisvarmenteen käyttöön liittyvät säännöt ja ehdot sekä huolehtii tilapäisvarmenteen ja sen tunnusluvun säilyttämisestä sekä mahdollisen väärinkäytön tai kortin katoamisen ilmoittamisesta.

Varmentajan, rekisteröijän, kortinvalmistajan sekä muiden varmennepalveluiden osajoukko tuottavien toimittajien kesken on laadittu sopimus, joka ilmaisee kiistattomasti kunkin osapuolen oikeudet, vastuut ja velvoitteet.

Kun varmentaja myöntää tilapäisvarmenteen, se samalla hyväksyy varmennehakemuksen.

Varmentaja laatii erillisen varmennuskäytännön jokaiselle myöntämälleen varmennetyypille. Varmennuskäytäntö viittaa varmennepolitiikka-asiakirjaan, joka on varmennetyyppiä kuvaava yleisempi säännöstö ja ohjeisto ja joka on yhteinen kaikille tilapäisvarmenteille siitä riippumatta, mille tekniselle välineelle varmenne on sijoitettu.

Varmentaja julkaisee varmennepolitiikan ja varmennuskäytännön myöntämiensä varmenteiden osalta. Varmennepolitiikka kuvaa varmennetyypin osalta käytettävät menettelytavat, käyttöehdot, vastuiden jaon ja muut varmenteen käyttöön liittyvät

Jukkola Auli

15.9.2023

näkökulmat. Varmennuskäytäntö kuvaa tarkemmin, miten varmennepolitiikkaa sovelletaan eri teknisillä alustoilla.

Sekä varmennepolitiikka että varmennuskäytäntö ovat saatavilla osoitteesta www.dvv.fi/cps.

2.8 Yksityisyyden suoja

Varmentaja ja rekisteröijä noudattavat varmenteen haltijoiden henkilötietojen käsittelyssä hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä tietosuojaa. Henkilötietojen käsittelyyn kiinnitetään erityistä huolellisuutta ja Digi- ja väestötietovirasto on julkaissut varmennepalveluiden osalta erityiset henkilötietolain mukaiset käytännösäännöt.

2.9 Korvauskäytäntö

Varmentajaa koskevat lain vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista (617/2009) mukaiset säännökset sekä soveltuvin osin vahingonkorvauslain (412/1974) säännökset.

Varmentaja vastaa varmenteen haltijalle ja varmenteeseen luottavalle osapuolelle enintään aiheutuneista välittömistä vahingoista, mikäli vahinko johtuu varmentajan välittömästä toiminnasta, kuitenkin enintään 15 % kyseessä olevan asiakasorganisaation edeltävän 3 kuukauden varmennelaskutuksen määrästä (DVV:lle tuloutettava osuus).

2.10 Sovellettava lainsäädäntö ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Varmentajan myöntämistä varmenteista on säädetty väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetussa laissa (304/2019).

Varmentajaa koskevat lait vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista (617/2009) mukaiset säännökset sekä soveltuvin osin vahingonkorvauslain (412/1974) säännökset. Sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain mukaan varmenteilla voidaan aina asioida viranomaishallinnossa.

Tunnistuspalvelun tarjoajia valvoo Traficom.

Tilapäisvarmenteet on luotu noudattaen laissa väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista, laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista, varmennepolitiikassa ja varmennuskäytännössä esitettyjä menettelyjä ja varmenteen hakijan antamien tietojen mukaisesti. Mikäli tilapäisvarmenne on luotu sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle tai sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille, noudatetaan lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007) ja laissa sähköisestä lääkemääräyksestä (61/2007) sekä niiden nojalla annetuissa säädöksissä ja niiden nojalla asetettuja vaatimuksia.

Varmentaja on toiminut myös terveydenhuollon lakisääteisenä varmentajana 1.12.2010 alkaen ja toimii lisäksi sosiaalihuollon lakisääteisenä varmentajana 1.4.2015 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköistä käsittelyä koskevaan lakiin tehtyjen muutosten johdosta (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007), sähköisestä

Jukkola Auli

15.9.2023

lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) sekä väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (304/2019) nojalla). Digi- ja väestötietoviraston Varmennepalvelut toiminto vastaa viraston varmennetoiminnasta.

2.11 Varmentajan toiminnan tarkastusmenettely

Tunnistuspalvelun tarjoajia valvova Traficom voi tarkastaa tunnistuspalvelun tarjoajan toiminnan laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista säädetyin edellytyksin. Varmentaja voi tarkastaa tekniset toimittajansa sen mukaisesti, kuin teknisten toimittajien kanssa tehdyissä teknisissä toimitussopimuksissa tarkastusmenettely on kirjattu. Tarkastus tehdään vähintään kerran vuodessa ja aina, kun uusi sopimuskausi alkaa.

Tarkastuksen avulla selvitetään, että toimiiko tekninen toimittaja sopimuksen mukaisesti huomioiden tietoturvastandardien vaatimukset. Pääsääntöisesti teknistä toimittajaa arvioidaan ISO/IEC 27001 standardin sekä varmentajan tietoturvapoliitiikan tai teknisten toimitussopimusten mukaisesti.

Tarkastuksen suorittaa varmentajan tietoturvapäällikkö tai varmentajan hankkima ulkopuolinen tarkastaja, joka on erikoistunut varmennepalveluihin liittyvien teknisten toimittajien auditointiin. Tarkastus suoritetaan huomioiden tietoturvan kahdeksan osa-alueen toteutus. Tarkastettavia tietoturvallisuuden ominaisuuksia ovat luottamuksellisuus, eheys ja käytettävyys.

Tarkastuksessa verrataan politiikkaa ja soveltamisohjeita koko varmenneorganisaation ja – järjestelmän toimintaan. Varmentajan vastuulla on soveltamisohjeiden yhdenmukaisuus varmennepoliitiikan kanssa.

